

"שירה" ביום העצמאות

וסיעתו שלא אמרו שירה עד שפתחה הארץ ואמרה שירה, שנאמר מכנף הארץ זמירות שמענו וגו', שהכונה: חזקיה היה צדיק גמור ועיקר מחשבתו רק בענין תורה ועבודת השם, ואדרבה ישוב הארץ ירד בימיו בשביל שקידתו בתורה, והקדוש-ברוך-הוא היה מצליחם למעלה מדרך הטבע, כמו שכתוב (ישעי' ז) "והיה ביום ההוא יחיה איש עגלת בקר ושתי צאן", (ושם) "כל מקום אשר יהיה שם אלף גפן באלף כסף, לשמיר ולשית יהיה", אבל רצון השם היה, שאף-על-פי שזהו בודאי דרך מקודש, ואשרי האיש אשר בתורת ד' חפצו באופן כזה עד שישליך עסקי הארץ אחרי גוו, אבל ישוב ארץ ישראל היא בעצמה דבר קדוש ונשגב, והצלחת ישראל בארץ ישראל גורמת טובה גדולה לכל העולם, להכיר לכל באי עולם גדולתו ית' והשגחתו, שידבקו הכל בעבודתו. וזאת היא תכלית ביאת המשיח לומר שלום לרחוקים ולקרב הכל תחת כנפי השכינה, על ידי שיתבררו אותם שתקנו ענין בחירתם עד שיהיו ראויים לקבל ברכת ד'. וזהו ענין "מכנף הארץ", שעם שטבע הארץ להיות מושבה בשפל, מכל מקום ארץ ישראל על ידי קדושתה פרוחה לעילא ומוסיפה כח בגבורה שלמעלה על ידי ברכתה. והנה חזקיה כיון שראה שעיקר הנס היה לתועלת כבוד עם ד' ועשרם, כי מצד הצלת הנפשות היה די שיתן הקדוש ברוך הוא בלבב סנחריב לעזוב את ארץ-ישראל, או שלא יבוא כלל (עי' שם) אלא שאז לא היה להם כל הכבוד הזה וגם לא מצאה ידם שלל העם הרב ההוא, ועניני עולם הזה לא היו חשובים כל כך לחזקיה להתעורר לומר עליהם שירה, שחשב שהם מעיקים לעניני עולם הבא והקדושה האמתית; אבל מעלת משיח היא, שכל עניני עולם הזה יעלה אותם להשתמש בקדושה, על כן דבר זה גרם שלא נעשה חזקיה משיח (שם). והנה באמת שבח גדול הוא וצבי לצדיק, שהגיע למעלה רמה כזאת, עד שלא נתעורר לומר שירה על הצלחה זמנית, מכל מקום בערך חזקיה וסיעתו שהיה ראוי למשיח, הוא גנאי, עד שפתחה הארץ ואמרה שירה. כי מצד קדושת הארץ וכבודה וברכת ד' עליה עם רוב קדושתה, זה גרם להכיר לכל שראוי לומר שירה על הצלחה גופנית של עם ד' בארץ ישראל בפרט.

4. ספר שם משמאל פרשת צו - שביעי של פסח

במד"ר (שמות פ' כ"ג) הה"ד פי' פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, מיום שברא הקב"ה את העולם ועד שעמדו ישראל על הים לא הי' אדם שיאמר שירה להקב"ה אלא ישראל וכו', אברהם מכבשן האש ומן המלכים, יצחק מן המאכלת, יעקב מן המלאך ומן עשו ומן אנשי שכם, ולא אמרו שירה, כיון שבאו ישראל לים ונקרע להם, מיד אמרו שירה וכו'. ויש להבין למה באמת לא אמרו שירה. ונראה עפ"י"מ שפירש אדמו"ר הרי"ם זצלה"ה מגור דהא דחזקי' לא אמר שירה על הנס שלי (סנהדרין צ"ד.), משום שלא נתפעל מן הנס שהוא חוץ לדרך הטבע, שידע שגם הטבע הוא בריאה מהש"י כמו חוץ לטבע, וגם הטבע הוא חוץ לדרך הטבע, עכ"ל. אבל עדיין צריך להבין א"כ מה חטא הוא זה שעל כן לא נעשה משיח כדאיתא שם. ונראה דהנה תכלית האדם בעוה"ז היא האמונה, היינו להיות נמשך אחר הש"י אפי' בלי הארת השכל, ובשביל זה זוכין לעוה"ב תכלית האור כי טוב, והיום לעשותם ולמחר לקבל שכרם וכמ"ש במשיח (ישעי' יא) והי' צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו, והיינו אף שההשגות שלו יהיו גדולות מאוד מאוד כדכתיב (שם נ"ב) הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד, מ"מ האמונה תתגבר בו מאוד כ"כ עד שכל ההשגות הגדולות עדיין אינן תופסות מקום, ותכלית הידיעה אשר לא נדע, וישוב הכל לאמונה, ובשביל האמונה יבוא להשגות עוד יותר גדולות, ויבין וידע יותר שעדיין לא התחיל לידע, ויבוא עוד יותר לאמונה, וחוזר חלילה עד בלי שיעור ותכלית. אבל סוף כל סוף היא האמונה, וכבש"ס מכות (כ"ד.) בא חבקוק והעמידן על אחת וצדיק באמונתו יחי', כי האמונה היא יסוד הכל ותכלית הכל. והנה מובן להתפעלות מהנס, אף שישאל מאמינים בני מאמינים שהקב"ה כל יכול, מ"מ כשבא בפועל דבר שהי' מקודם בבחי' אמונה מביא התפעלות. ולפי"ז אף בהשגות גדולות כמו במשיח נמי יש מקום להתפעלות מהנס שאף שמקודם בואו הי' רואה זה היטב בעין שכלו ראי' ממש, מ"מ הנסים עצמם כמו שהם בעוה"ז הטבעי,

1. ספר מלכים ב פרק יט

(כ) וישלח ישעיהו בן אמוץ אל חזקיהו לאמר כה אמר יי' אלהי ישראל אשר התפללת אלי אל סנחריב מלך אשור שמעתי:
(לב) לכן כה אמר יי' אל מלך אשור לא יבא אל העיר הזאת ולא יורה לשם חץ ולא יקדמנה מגן ולא יושפך עליה סללה:
(לג) בדרך אשר יבא כה ישוב ואל העיר הזאת לא יבא נאם יי' דוד:
(לד) וגנתי אל העיר הזאת להושיעה למעני ולמען דוד עבדי:
(לה) ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יי' במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישפיתו בבקר והנה כלם פגרים מתים:
(לו) ויסע וילך וישב סנחריב מלך אשור וישב בגינה:

2. מסכת סנהדרין דף צד/א

למרבה המשרה ולשלום אין קץ וגו' אמר רבי תנחום דרש בר קפרא בציפורי מפני מה כל מ"ם שבאמצע תיבה פתוח וזה סתום ביקש הקדוש ברוך הוא לעשות חזקיהו משיח וסנחריב גוג ומגוג אמרה מדת הדין לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם ומה דוד מלך ישראל שאמר כמה שירות ותשבחות לפניך לא עשיתו משיח חזקיהו שעשית לו כל הנסים הללו ולא אמר שירה לפניך תעשהו משיח לכך נסתתם מיד פתחה הארץ ואמרה לפניו רבונו של עולם אני אומרת לפניך שירה תחת צדיק זה ועשהו משיח פתחה ואמרה שירה לפניו שנאמר מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק וגו'

3. חבש פאר / פרק טז

וכן יתבאר על פי מה שכתבתי במקום אחר על דברי חז"ל שדרשו (סנהדרין צד) אהא דכתיב (ישעי' כד) "מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק" - "גנאי הוא לחזקיה